

International fjernvarmekongres med flere danske indslag

Euroheat & Powers internationale kongres i Venedig gav et indblik i, hvilke emner der er på dagsordenen i Europa og havde flere danske indslag på programmet.



INTERNATIONALT

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

Danmark satte på flere måder sit præg på den internationale fjernvarmekongres, som den europæiske fjernvarmeorganisation, Euroheat & Power, havde indbudt til i Venedig.

Kongressen havde titlen, "Klimasnak, klimahandling – fjernvarme viser vejen til København", med henvisning til FN's klimatopmøde, der afholdes i hovedstaden sidst på året. Men derudover var flere oplægsholdere danske, og både Varmeplan Danmark og Varmeplan Hovedstaden var på programmet. Endelig var det også tydeligt, at Danmark og det øvrige Skandinavien ofte blev nævnt, når snakken blandt de mange deltagere var i gang i pauserne.

Fra problem til ressource

Det var imidlertid en italiener, nemlig Euroheat & Powers præsident, Antonio Bonomo, der bød de knap 300 deltagere velkommen til en af de få byer i verden, hvor det ganske givet bliver vanskeligt for fjernvarmen at spille en rolle. Til gengæld er Venedig en by, der konkret mærker konsekvenserne af de klimaforandringer, der er blevet selve årsagen til, at verdenssamfundet interesserer sig for energi og dermed også potentielt for fjernvarmens muligheder.

- Vi lever i en verden med et evigt stigende behov for energi, ganske simpelt fordi det samlede befolkningstal på jorden stiger, konstaterede Antonio Bonomo indledningsvist og kom hurtigt frem til, at fjernvarmen kan spille en afgørende rolle.



Hotel Molino Stucky Hilton i Venedig dannede ramme for den 34. udgave af Euroheat & Powers internationale fjernvarmekongres. Foto: Flemming L. Rasmussen.

- Fjernvarmen kan udnytte overskudsvarme, fjernvarme kan forandre affald fra udelukkende at være et problem til også at være en ressource. Vi har nogle af nøglerne til en europæisk union, der har vækst og bæredygtighed i fokus, konstaterede han.

Euroheat & Power arbejder som organisation for de nationale fjernvarmeforeninger, herunder Dansk Fjernvarme, med udgangspunkt i Bruxelles, og Antonio Bonomo hæftede sig ved, at der netop i EU-systemet er en stigende interesse for, hvad fjernvarmen kan byde på, og naturligvis for energiområdet i bred forstand.

Det sidste illustrerede Antonio Bonomo ved at fremhæve, at der i de

sidste to år er kommet ligeså mange nye politiske initiativer på energiområdet som i hele det foregående årti.

Et historisk eksperiment

Set i lyset af, at kongressen handlede om vejen frem mod klimatopmødet, var hovedtaleren indbudt til at trække de store linjer op og give et overblik over, hvad der er på spil. Det var Stephan Singer, chef for Verdensnaturfondens afdeling for global energipolitik, der havde fået den opgave. Han gjorde det klart, at det haster med handling, hvis kloden skal undgå alvorlige og uoprettelige skader på klimaet.

- Vi ser nu, at de emissioner, vi rent faktisk kan måle, har overgået selv

de værste fremskrivninger fra FN's klimapanel. Det går altså endnu værre, endnu hurtigere end forudset. Vi er i gang med et historisk eksperiment med vores atmosfære, og vi er ved et vendepunkt, hvor vi ikke længere kan gå tilbage, selvom vi prøver at rette op på skaderne.

Stephan Singer pointerede, at selvom klimatopmødet er meget vigtigt, så er det trods alt ikke der, alting hører op. Han præsenterede derefter en række input, der efter hans opfattelse definerer vejen til en vellykket aftale ved topmødet. Det handler især om, at landene enes om juridisk bindende mål, baseret på et system, der opleves som retfærdigt af alle. Det er desuden vigtigt, at der er indbygget en udvikling af U-landene, som skal have hjælp og støtte til at nå deres klimamål.

Hævede ambitioner

Flere indlægsholdere var inde på, at der er brug for at tænke ambitiøst og visionært og for at udvise politisk mod til at træffe beslutninger, der for alvor batter, hvis klimaudfordringen skal løses. Og disse tanker om, hvad der skal til for at gøre en forskel, gik ikke alene igen i denne del af programmet, men lå som et gennemgående tema for hele kongressen.



Anders Dyrelund fra Rambøll var i Venedig for at holde et indlæg om Varmeplan Danmark og det gav ham chancen for blandt andet at debattere med Euroheat & Powers direktør, Sabine Froening. Foto: Flemming L. Rasmussen.

En af dem, der markerede sig med et synspunkt var Göteborgs borgmester, Annelie Hultén, der havde holdt et indlæg om lokalsamfundenes rolle i klima- og energiarbejdet. Hun reagerede på en anden konferencedeltager, der mente, at vi netop nu står ved en korsvej, fordi der i krisetider er en ekstra god mulighed for at handle.

- Jamen, vi har stået ved den korsvej i 10 år, konstaterede hun og lagde ikke skjul på, at det er på tide, at handling tager over fra snak, helst med fokus

på mulighederne for at skabe et langt mere energieffektivt EU.

- Der er i dag overskudsvarme nok til at varme hele EU op. Det ville være ægte energieffektivitet at udnytte den.

Samuele Furfari fra EU-Kommissionens generaldirektorat for energi og transport påpegede, at EU, trods den megen fokus på energiområdet, fortsat kun anvender omkring tre procent

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

af sit budget inden for dette område. Også her er der brug for at bryde med hidtidig praksis.

- Tre procent er useriøst. Det må vi alle arbejde på at få lavet om, lød hans opfordring til tilhørerne i salen.

Tydeligst var budskabet fra Euroheat & Powers direktør, Sabrine Froening.

- Det, der skal til, er meget mere radikalt end det, man gør nu. EU forsøger at løse det hele uden at genere nogen, men der er altså brug for at træffe mere klare valg.

Hun påpegede, at EU-systemet har nemmere ved at beskæftige sig med el, fordi det krydser grænser, mens varmforsyning foregår internt i landene.

Hun kaldte det et stort skridt, at EU-systemet på det seneste i rapporter og nye politikker er begyndt at holde sig til, hvor stor en betydning, varmforsyningen i medlemslandene

GENVALG

GENVALG

- I forbindelse med Euroheat & Powers kongres i Venedig holdt organisationen generalforsamling.
- Her blev Dansk Fjernvarmes internationale chef, Birger Lauersen, genvalgt som vicepræsident.
- Præsident er fortsat italieneren, Antonio Bonomo.

har for EU's samlede mål. Men hun pointerede samtidig, at det er et problem, at EU oftest enten interesserer sig for de helt store linjer, eksemplificeret ved gaskonflikten mellem Rusland og Ukraine, eller det, der handler om det enkelte hus, eksempelvis i form af direktiver om byggeri, komponenter osv.

Det mellemliggende niveau, hvor mange huse arbejder sammen i et system, mangler – ikke mindst fordi det traditionelt betragtes som en opgave for de enkelte lande.

Alligevel har denne praksis været medvirkende til, at fjernvarme endnu ikke har været så synlig på europæisk plan, selvom den i stigende grad skaber opmærksomhed omkring sig i EU.

Varmeplanlægning

Netop fordi Euroheat & Powers kongres er en international fjernvarmekongres, giver den et indblik i, om de problemstillinger, fjernvarmesektoren i Danmark beskæftiger sig med, er helt særlige for Danmark, eller om tilsvarende emner også er på dagsordenen andre steder.

Det korte svar synes at være, at det i hvert fald i overskrifter er de samme temaer, der går igen, også selvom fjernvarmen i de forskellige lande er på forskellige udviklingstrin og er reguleret vidt forskelligt fra myndighedernes side. Det drejer sig om kvotehandel, samspillet mellem el og varme, energibesparelser i bygninger, fjernvarmens samspil

med fremtidens lavenergi-byggeri, konverteringen fra fossile brændsler til vedvarende energi, udnyttelsen af fjernkøling og tekniske optimeringer af anlæggene.

Men også et andet nøglebegreb, der flittigt bruges i Danmark for tiden, dukkede op i programmet - ikke altid direkte, men ofte som en underliggende præmis: Varmeplanlægning.

Også selvom såvel varmeplanlægning som energiplanlægning i mere bred forstand langt fra er så udbredt uden for Danmarks grænser som herhjemme. At dømmen efter flere indlæg ved kongressen tyder det dog på, at man rundt omkring på forskellige niveauer er begyndt at lægge mere organiserede planer for varmforsyning end førhen, eller i hvert fald arbejde med projekter for byer eller bydele, hvori der indgår elementer af energi- og varmeplanlægning.

Fra Portugal til London

Et eksempel var den engelske arkitekt og professor, Greg Keeffe, fra Manchester University, der talte om, hvordan man omdanner den nordengelske by, Nelson, til et bæredygtigt samfund. Byen er hårdt ramt af arbejdsløshed, sociale problemer og en nedslidt og utidssvarende bygningsmasse, hvoraf store dele står ubenyttet hen og forfalder.

Greg Keeffes plan går i hovedtræk ud på at forny den centrale del af byen med grønne, rekreative områder og en ny broforbindelse over kanalen til byens skole på den anden side. Men der indgår også elementer af lokal varmeplanlægning i projektet, eftersom det blandt andet er tanken at energiforsyne bydelen i centrum med fjernvarme og benytte sig af sæsonlagring af det varme vand.

Et andet eksempel kom fra Portugal, hvor Joao Castanheira fortalte om det første fjernvarmenet i landet. Det blev etableret for cirka 10 år siden i en ny bydel i Lissabon. Her leverer et kraftvarmeværk både el, varme og køling til området virksomheder og beboere. Selvom det giver en lang række fordele, er fjernvarmenettet her fortsat det eneste i Portugal, men visionen er, at det kan danne skole for, hvordan



Euroheat & Powers kongres er en mulighed for at erfaringsudveksle på tværs af landegrænser og få ny inspiration med hjem. Der var fuld gang i dialogen. Foto: Flemming L. Rasmussen.

kraftvarme, fjernvarme og fjernkøling kan spille sammen i Sydeuropa.

Også i London er fjernvarmen på vej. Alasdair Young fra selskabet Buro Happold fortalte om en vision for, hvordan den engelske hovedstads CO₂-udslip skal reduceres ved hjælp af fjernvarme. Heri indgår varmeplanlægning, faktisk er det ifølge Alasdair Young afgørende.

- Nu har vi flere gange hørt om varmeplanlægning i Danmark og andre steder. Vi har ingen varmeplanlægning overhovedet i Storbritannien, og det er faktisk en af vores hovedanbefalinger til myndighederne at gøre mere brug af det, fastslog han.

Mest direkte dukkede emnet op i to danske indlæg. Anders Dyrelund fra Rambøll holdt et indlæg under den fælles session på kongressens første dag, mens vicedirektør Jan Elleris fra CTR holdt et indlæg om Varmeplan Hovedstaden på kongressens anden dag under en af sessionerne.

Anders Dyrelund fremhævede Varmeplan Danmark som en "øjeblikkelig åbner for danske politikere" og en potentiel model for andre lande. Han pointerede desuden, at fjernvarme bør anses som en naturlig del af infrastrukturen i enhver moderne by, og at fjernvarme er selve forudsætningen for, at det kan lade sig gøre at få vedvarende energi ind på en effektiv, flek-

sibel og omkostningseffektiv måde. Han fastslog, at det ikke er noget problem, at skabe en CO₂-neutral opvarmingssektor, hvis blot alle niveauer i samfundet arbejder sammen om opgaven.

Fjernvarme ind den modsatte vej

Flere af de eksempler, der blev fremlagt ved kongressen, havde set fra et dansk synspunkt den fællesnævner, at fjernvarmen så at sige breder sig den modsatte vej i forhold til den aktuelle udvikling i Danmark.

Herhjemme har de fleste byer fjernvarme, og diskussionen går som regel på, hvorvidt gasområder skal konverteres, og om nyudstyknings skal have fjernvarme.

Eksemplerne fra udlandet viser, at fjernvarmen mange steder etableres i forbindelse med, at en helt ny bydel skal skabes fra bunden. Efterfølgende går diskussionen og overvejelserne så på, om fjernvarmen kan brede sig ind i den eksisterende bygningsmasse – altså den modsatte retning af det, vi kender herhjemme.

Alle indlæg fra kongressen i Venedig kan findes ved at følge linket på www.euroheat.org. Euroheat & Powers næste internationale fjernvarmekongres afholdes om to år i Paris.

fr@danskfjernvarme.dk